

Келісуге жоба

Қазақ және орыс тілдерінде оқытатын орта және техникалық, кәсіптік білім беретін дене шынықтыру педагогтеріне арналған «Дене шынықтыру сабақтарындағы инновациялық технологиялар» тақырыбында өңірлік тренер-педагогтардың біліктілігін арттырудың білім беру бағдарламасы

**Нұр-Сұлтан қ.
2022 жыл.**

1. Жалпы ережелер

Қазақ және орыс тілдерінде оқытатын орта және техникалық, кәсіптік білім беретін дене шынықтыру педагогтеріне арналған «Дене шынықтыру сабақтарындағы инновациялық технологиялар» тақырыбында өңірлік теренер-педагогтардың біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы.

Бұл бағдарламаның өзектілігі дене тәрбиесі бойынша педагогтің кәсіби құзыреттілігін дамыту Қазақстан Республикасының Білім беру жүйесін жаңғырту үдерістерімен және дене шынықтыру мұғалімдерінің білім беру мазмұнын жаңартудың мәнін табысты меңгеруіне қолдау көрсету және оларды сүйемелдеу қажеттілігімен, оның негізгі ерекшеліктерін, оның талаптарын іске асыруға дайындығын және қабілетін қалыптастырудағы құрылымын ұғынуымен айқындалады.

Дене шынықтыруды оқыту педагогтан кәсіби білімді, іскерлікті және дағдыларды, жоғары физикалық және техникалық даярлықты меңгеруді талап етеді. Қазіргі білім беру парадигмасы ізгілендіру және демократияландыру қағидаттарына негізделген, дене шынықтыру мұғалімінен педагогикалық кәсіпқойлықтың жоғары деңгейін талап етеді және дене шынықтыру мұғалімдеріне білім мазмұнының мәнін сәтті игеруде қолдау көрсету және сүйемелдеу, оның негізгі ерекшеліктерін, құрылымын түсіну қажеттілігімен анықталады. Оның талаптарын іске асыру дайындығы мен қабілетін қалыптастыру болып табылады.

Оқу ұзақтығы - 80 академиялық сағат. Бұл бағдарламаны 40 сағаттық біліктілікті арттыру курстарында қолдануға болады. 40 сағат көлеміндегі біліктілікті арттыру курстары үшін модульдер бойынша сағат саны курс тыңдаушыларының қажеттіліктеріне қарай анықталады.

2. Глоссарий

Бағалау критерийлері – білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалауды жүргізуге негіз болатын нақты өлшеуіштер.

Білім алушының дайындық деңгейі – жеке, жүйелік-әрекеттік және пәндік нәтижелерден көрінетін білім алушының орта білім мазмұнын меңгеру дәрежесі.

Білім беру құндылықтары - білім алушының тұлғасын қалыптастыруда жетекші фактор болып табылатын жалпыадамзаттық құндылықтарға негізделген оқыту мақсаттарының жүйесін құрудағы бағдарлар.

Дене шынықтыру - бұл физикалық қасиеттерді тәрбиелеуге және адамның функционалдық мүмкіндіктерін дамытуға бағытталған педагогикалық процесс.

Дене шынықтыру-сауықтыру және спорт құрылыстары - жеке тұлғалардың дене жаттығуларымен, спортпен шұғылдануына және спорттық іс-шаралар өткізуіне арналған арнайы жабдықталған (оның ішінде спорттық мүкәммалмен) объектілер (алаңдар, ғимараттар, құрылыстар).

Ерекше білім беру қажеттіліктері - денсаулығына байланысты білім алуда тұрақты немесе уақытша қиындықтарға тап болған, арнайы, жалпы білім беретін оқу бағдарламалары мен қосымша білім беру бағдарламаларына мұқтаж балалардың қажеттіліктері.

Инклюзивтік білім беру - ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылардың білімге тең қол жеткізуі үшін жағдай жасау.

Мектеп спорт лигасы - мектеп спортын насихаттауға және бір немесе бірнеше спорт түрлерін дамытуға, оқушылармен спорттық іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге бағытталған мектеп оқушылары арасындағы спорттық қозғалыс.

Мектеп спорты - бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру ұйымдарында білім алушылардың дене тәрбиесіне, оларды спорттық іс-шараларға қатысуға даярлауға бағытталған спорттың бір бөлігі.

Нозология - ауруларды жіктеумен айналысатын медицина ғылымының саласы. Аурудың толық жіктелуі оның себебін (және бір ғана себеп бар), оның ағзаға тигізетін әсерін, туындаған белгілерді және басқа факторларды білуді талап етеді.

Спорттың биомеханикасы - спортшының биомеханикалық аппаратының (СБА) жұмысын, СБА-ның қоршаған ортамен, спорттық құрал-саймандармен, механизмдермен өзара іс-қимылын зерделейтін биомеханиканың бөлімі.

Спорт түрі - спорттың құрамдас бөлігі, оның ерекшелігі-жаттығу ортасы, физикалық жаттығулар жиынтығы немесе бәсекелестік әрекеттегі зияткерлік қабілеттер және жарыс ережелері.

Сабақтан тыс іс-әрекет - тұтас оқу-тәрбие процесінің құрамдас бөлігі, білім алушылардың бос уақытын ұйымдастыру нысаны.

Спорттық-бұқаралық іс-шаралар - адамның дене және интеллектуалдық қабілеттерін дамытуға, салауатты өмір салтын насихаттауға бағытталған, спорттық ғимараттар мен объектілерде, сондай-ақ спорттық-бұқаралық іс-шараларды өткізуге арналған ашық жерлерде өткізілетін, осы іс-шараларда екі жүз және одан да көп көрерменнің бір мезгілде болуын болжайтын іс-шаралар.

Спорттық тамақтану - ақуыздардың, көмірсулардың, майлардың, сондай-ақ дәрумендер мен минералдардың қосымша көзі ретінде әрекет ететін диеталық қоспалардың (диеталық қоспалар) санаты.

Студенттік лига мақсаты - студенттік спортты дәріптеуге және спорт түрін (түрлерін) дамытуға жәрдемдесу болып табылатын студенттер арасындағы спорттық қозғалыс.

Шеберлік - бұл бірнеше жаттығулар нәтижесінде жеке операциялар автоматтандырылған әрекет.

Ұлттық спорт түрлері - тарихи түрде бәсекелестік белсенділік түрінде қалыптасқан және дене шынықтыру жаттығулары мен физикалық белсенділікті ұйымдастырудың өзіндік ережелері мен әдістері бар халық ойындары болып табылатын спорт түрлері.

Физиология - бұл физиологиялық жүйелерді, жеке мүшелерді, тіндерді, жасушаларды және субжасушалы құрылымдарды, осы процестерді реттеу механизмдерін, сондай-ақ қоршаған орта факторларының өмірлік процестердің динамикасына әсерін құрайтын организмнің өмірлік процестерін зерттейтін ғылым.

3. Бағдарламаның тақырыбы

1 модуль. Нормативтік-құқықтық модуль	1.1 Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңы; Қазақстан Республикасының «Дене шынықтыру және спорт» Заңы; Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Заңы; «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Заңы; «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;
	1.2 Орта білім беру ұйымдарында «Дене шынықтыру» пәнін оқыту саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттар.
2 модуль. Психологиялық-педагогикалық модуль	2.1 Мектеп жасындағы балалар мен студенттердің жас дамуының психологиялық заңдылықтары. Даму психологиясының жалпы түсініктері.
	2.2 Танымдық процестер және қозғалыс белсенділігі. Таным және сана.
	2.3 Шетелдік тәжірибе. Спорттық әлеуметтану және психология негіздері. Спорттық әлеуметтану мен психологияның тәжірибесі.
3 модуль. Білім беру сапасын арттыру контексінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру, дене шынықтыруды оқытудың заманауи технологиялары.	3.1 Білім беру және тәрбиелеу жүйесіндегі дене шынықтырудан күтілетін нәтижелер, мақсаттары мен міндеттері
	3.2 Кәсіби өсудің өзін-өзі бағалау құралы ретінде мұғалімнің портфолиосы
	3.3 Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында дене шынықтыру сабағын жоспарлаудың жаңа тәсілдері мен стратегиялары
	3.4 Инклюзивті оқыту аясында мектептегі дене шынықтырудың заманауи педагогикалық технологиялары: инклюзивті білім берудің принциптері мен бағыттары

	3.5 Дене шынықтыру сабақтарында денсаулық сақтау технологиялары
	3.6 Дене шынықтыру сабақтарында критериалды бағалау
	3.7 Волейболдан оқу-жаттығу процесінің заманауи аспектілері
	3.8 Баскетбол бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері
	3.9 Футбол бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері
	3.10 Гандболдан оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері
	3.11 Гимнастикадан оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері
	3.12 Шаңғы дайындығынан оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері
	3.11 Ұлттық спорт түрлері бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері
	3.15 Шетелдік тәжірибе: оқыту теориясы; оқу жоспары; жеңіл атлетикадан оқу сабақтарын оқыту әдістері.
4 модуль. Денсаулық жағдайында ауытқулары бар және ерекше білім беру қажеттілігі бар оқушылар мен студенттердің дене тәрбиесі	4.1 Орта, техникалық және кәсіптік білім берудегі дене шынықтыру сауықтыру түрлерінің сипаттамасы
	4.2 Көру, сезімдік және тірек-қимыл аппараты бұзылған оқушылардың дене тәрбиесі
	4.3 ЕБҚ (ерекше білім қажеттілігі) бар мектеп оқушыларының дене тәрбиесі: психикалық дамуы тежелген, аутизм, көру, тірек-қимыл аппаратының бұзылуы
	4.4 Шетелдік тәжірибе: спорттық биомеханика; дене жаттығуларының физиологиясы
5 модуль. IT құзыреттілік	5.1 Цифрлық білім беру ресурстары мен виртуалды зертханаларды пайдалану (YouTube арнасының бейнересурстары, BilimLand және т.б.). «Күнделік» ААЖ, Egov порталымен жұмыс
	5.2 Ақпараттық қауіпсіздік: ақпаратты және зияткерлік меншікті қорғау; электрондық цифрлық қолтаңба, мақсаты, пайдалану алгоритмі.
	5.3 Желілік әдістемелік қоғамдастықтар дене шынықтыру мұғалімінің кәсіби дамуының ресурсы ретінде.
	5.4. Дене шынықтыру бойынша оқу процесіне инновациялық білім беру технологияларын енгізу.

4. Оқытудың мақсаттары, міндеттері және күтілетін нәтижесі

4.1 Бағдарламаның мақсаты

4.1 **Бағдарламаның мақсаты** - білім беру стандарттарына сәйкес болашақ жаттықтырушы-оқытушының сапалы кәсіби даярлығын қамтамасыз ету, оқытудың жаңа технологиялары мен әдістерін пайдалануда кәсіби құзыреттер мен дағдыларды дамыту болып табылады.

4.2 Бағдарламаның міндеттері:

1) тыңдаушыларды жаңартылған білім беру мазмұнының теориялық-әдіснамалық негіздерімен таныстыру;

2) оқу бағдарламасына сәйкес педагогикалық тәсілдер мен оқу материалдарын зерделеу және пайдалану;

3) тыңдаушыларды жаңартылған оқу бағдарламасының мақсаттарымен, міндеттерімен, құрылымымен және мазмұнымен, критериялды бағалау жүйесінің ерекшеліктерімен таныстыру;

4) тыңдаушыларда орта білім мен техникалық, кәсіптік білімнің жаңартылған мазмұнын оқу процесіне енгізу қажеттілігі туралы түсінік қалыптастыру.

5) тыңдаушыларды жеңіл атлетика бойынша оқу сабақтарын оқыту әдістерімен таныстыру.

4.3. Курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар:

1) біледі:

- педагогтың білім беру қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттар;

- оқыту стандартының мазмұны және дене шынықтыру бойынша оқу бағдарламасының мазмұны;

- мектеп және студент жасындағылардың жас дамуының психологиялық заңдылықтары;

- ерекше қажеттіліктері бар балаларды, студенттерді психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу;

- дене шынықтыру сабақтарында оқыту мен оқытудың жаңа тәсілдері;

- инклюзивті оқыту аясында мектептегі дене шынықтырудың заманауи педагогикалық технологиялары: инклюзивті білім берудің принциптері мен бағыттары;

- оқытудың қазіргі заманғы технологияларының мазмұны және оларды практикалық қызметте қолдану бойынша білімді қорыту және тереңдету;

- оқушылардың нозологиясына байланысты дене жаттығуларының негізгі түрлерін оқыту теориясы мен әдістемесі, оның ішінде ЕБҚ (ерекше білім қажеттілігі) бар оқушылар.

2) жасай алады:

- әлеуметтік және кәсіби салада нормативтік-құқықтық құжаттарды пайдалану;

- оқу-әдістемелік материалдарды және пәннің ресурстық қамтамасыз етілуін талдау;

- ерекше қажеттіліктері бар балаларға психологиялық және педагогикалық қолдау көрсету;

- білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында дене шынықтыру сабағын жоспарлаудың жаңа тәсілдері мен стратегияларын қолдану;

- оқу процесінде де, сабақтан тыс уақытта да спорттық-бұқаралық және дене шынықтыру-сауықтыру іс-шараларын жоспарлау және өткізу;

- инклюзивті оқыту аясында мектепте дене шынықтырудың заманауи педагогикалық технологияларын қолдану;
- оқушылардың денсаулық жағдайына, функционалдық мүмкіндіктері мен физикалық жұмысқа қабілеттілігіне тестілеу жүргізу;
- сандық технологияларды қолдану;
- оқушылардың денсаулық жағдайына, функционалдық мүмкіндіктері мен физикалық жұмысқа қабілеттілігіне тестілеу жүргізу;
- оқушылардың нозологиясына байланысты түзету жаттығуларының кешендерін қолдану.

3) игереді:

- ерекше қажеттіліктері бар балаларды психологиялық және педагогикалық қолдау дағдылары;
- білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында дене шынықтыру сабағын жоспарлаудың жаңа тәсілдері мен стратегияларын пайдалану дағдылары;
- инклюзивті білім беру аясында орта және техникалық, кәсіптік білім беру ұйымдарында дене шынықтыру бойынша заманауи педагогикалық технологияларды қолдану дағдылары;
- оқушылардың жетістіктерін критериалды бағалау жүйесіне сәйкес дене шынықтыру бойынша оқу тапсырмаларын бағалау дағдылары;
- тұлғаның кәсіби өсуін тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін сандық технологияларды қолдану дағдылары;
- оқушылардың ауруларына байланысты дене шынықтыру-сауықтыру сабақтарын өткізудің теориясы мен әдістемесі: тірек-қимыл аппараты бұзылған, көру, семіздік және орталық жүйке жүйесінің аурулары.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

5.1 Бағдарлама 5 модульден тұрады:

- 1) нормативті-құқықтық;
- 2) психологиялық-педагогикалық;
- 3) білім беру сапасын арттыру контексінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру, дене шынықтыруды оқытудың қазіргі заманғы технологиялары;
- 4) денсаулық жағдайында ауытқулары бар және ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар оқушылар мен студенттердің дене тәрбиесі;
- 5) сандық құзреттілік.

5.2 Бағдарлама мазмұны

1) Нормативті–құқықтық модуль. Бұл модульде тыңдаушылар «Дене шынықтыру» пәнін оқыту саласындағы келесі Ұлттық нормативтік құқықтық актілер (бүгінгі таңдағы өзгерістер мен толықтыруларымен) туралы ақпарат алады: «Білім туралы» ҚР Заңы; «Дене шынықтыру және спорт туралы» ҚР Заңы; ҚР «Педагог мәртебесі туралы» Заңы; Дене шынықтыру мен спортты дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған тұжырымдамасы;

«Білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» (бұдан әрі – МЖМБС) (ҚР Оқу-ағарту министрлігі 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы); Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндер, таңдау курстары және факультативтер бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығы; ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарлары); сондай-ақ «Ұлттық спорт түрлерінің тізбесін бекіту туралы». ҚР Мәдениет және спорт министрінің 2021 жылғы 26 ақпандағы № 52 бұйрығы; «Мемлекеттік спорттық тапсырысты жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру әдістемесін бекіту туралы». ҚР Мәдениет және спорт министрінің 2021 жылғы 27 сәуірдегі № 119 бұйрығы; «Балалар мен жасөспірімдерге арналған спорт секцияларының рейтингін айқындау қағидаларын бекіту туралы». ҚР Мәдениет және спорт министрінің 2021 жылғы 27 сәуірдегі № 112 бұйрығы;

«2022-2023 оқу жылындағы Қазақстан Республикасының орта білім және техникалық, кәсіптік білім беру ұйымдарындағы оқу-тәрбие процесінің ерекшеліктері туралы» нұсқаулық-әдістемелік хат егжей-тегжейлі зерделенетін болады.

2) Психологиялық-педагогикалық модуль. Бұл модульде мектеп жасындағы балалардың жас дамуының психологиялық заңдылықтары: даму психологиясының жалпы түсініктері; жас даму психологиясының негізгі категориялары; ерекше қажеттіліктері бар балаларды психологиялық және педагогикалық қолдау; жас психологиясының негізгі категорияларының сипаттамасы; жас психологиясындағы даму категориясы; жас психологиясындағы оқыту категориясы; жас психологиясының категориясы ретінде тәрбиелеу; жас психологиясының категориясы ретінде бір-бірімен қарым-қатынас психологияның принциптері.

Мұғалімнің кәсіби қызметінде эмоционалды интеллект маңызды рөл атқарады. Осы модульді зерделеу барысында «эмоционалды интеллект» анықтамасы, оның түрлері, құрылымы, сондай-ақ эмоционалды зияткерліктің дамуының негізгі аспектілері, оқушылардың эмоционалды интеллектіне спорттың әсері және дене шынықтыру мұғалімінің кәсіби қызметіндегі эмоционалды интеллекттің маңызы қарастырылады.

Кез-келген салада білім алу, дағдыларды қалыптастыру және тәжірибені жинақтау танымдық (танымдық) процестер арқылы жүреді. Сонымен қатар, моториканы дамыту және іске асыру психиканың танымдық, психомоторлық және эмоционалды-еріктік салаларын жаңарту кезінде жүзеге асырылады. Сондықтан «когнитивті процестер мен қозғалыс белсенділігі» тақырыбын зерттеу келесі сұрақтарды ашады: қозғалыс әрекеттерін тану және дамыту психологиясы; әлемді және сананы тану; адамның ақпаратты алуы және түрлендіруі; дене тәрбиесіндегі таным; адам іс-әрекетіндегі іс-әрекет түрлері; әлемді тану және сана.

3) «Білім беру сапасын арттыру контексінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру, дене шынықтыруды оқытудың заманауи

технологиялары» модулі. Бұл модуль білім беру және тәрбиелеу жүйесіндегі дене шынықтырудан күтілетін нәтижелер мен мақсаттарды қарастырады. Модуль педагогтің инновациялық және инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық базасын меңгеруіне, оқушыларды оқытуға тартуға, қолайлы психологиялық орта құруға, оқу мақсаттарында ойындар мен өзара іс-қимылды пайдалануға, оқушылардың білімін жақсарту мақсатында бағаларды пайдаланудың педагогикалық тәсілдерін іріктеуге және оқушыларға оқытудың жеке траекториясын құрастыруға көмектесуге бағытталған.

Дене шынықтыру мұғалімдерінің кәсіби өсуін өзін-өзі бағалау үшін портфолио құру мәселелері қарастырылады. Мұғалім портфолио құрылымымен, мазмұнымен және дизайнымен танысады. Тыңдаушылар оқу барысында оқу бағдарламасын түсінуге және дене шынықтыру сабағын жоспарлауға шоғырланады. Инклюзивті білім беру шеңберінде денсаулық сақтау технологияларын пайдалана отырып, қысқа мерзімді жоспар құру, оқытудың белсенді және интерактивті әдістерін пайдалану және жұмыстарды өзара бағалау бойынша практикалық жұмыс жоспарлануда.

Оқыту процесінде денсаулық сақтау технологиялары маңызды рөл атқарады. Жұмыс формалары мен әдістеріне байланысты арнайы білім беру мекемесіндегі Денсаулық сақтау технологиялары әртүрлі формада болады. Осы модульді зерделеу барысында тыңдаушылар қатысушылардың денсаулығына зиян келтірмейтін оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың тәсілдерімен, әдістерімен танысады, дене шынықтыру-сауықтыру технологияларының қазіргі заманғы тәсілдерін (шынығу, жылдамдықты, ептілікті, төзімділікті дамыту, олар дене шынықтыру сабақтарында іске асырылады) зерделейді.

Сондай-ақ, баскетбол, волейбол, футбол, гандбол, шаңғы дайындығы, жеңіл атлетика, ұлттық спорт түрлері бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістерімен танысады.

4) «Денсаулық жағдайында ауытқулары бар және ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар оқушылар мен студенттердің дене тәрбиесі» модулінде: гигиеналық гимнастиканың емдік маңызы; мектептегі сауықтыру-рекреациялық, сауықтыру-оңалту дене шынықтыру, дайындық және арнайы медициналық топқа жататын денсаулық жағдайындағы ауытқулары бар оқушылардың дене тәрбиесі бойынша әдістемелік материалдың мазмұны; ЕБҚ бар оқушылардың дене тәрбиесі: көру қабілеті бұзылған, психикалық дамуы тежелген, аутизм, тірек-қимыл аппаратының бұзылуы, денсаулық жағдайында ауытқулары бар оқушылардың қозғалыс белсенділігі қарастырылады.

5) IT құзыреттілік модулінде: Цифрлық білім беру ресурстары мен виртуалды зертханаларды пайдалану (YouTube арнасының бейне-ресурстары, BilimLand және т.б.). «Күнделік» ААЖ, Egov порталымен жұмыс, Ақпараттық қауіпсіздік: ақпаратты және зияткерлік меншікті қорғау; электрондық цифрлық қолтаңба, мақсаты, пайдалану алгоритмі. Желілік әдістемелік қоғамдастықтар дене шынықтыру мұғалімінің кәсіби дамуының

ресурсы ретінде. Дене шынықтыру бойынша оқу процесіне инновациялық білім беру технологияларын енгізу. Осы тақырыптар бойынша практикалық сабақтар білім беру процесінде цифрлық технологияларды қолдану бойынша кәсіби дағдыларды дамытуға бағытталған.

Жалпы, модуль білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында педагогтердің ақпараттық-коммуникациялық құзыреттерін қалыптастыруды, заманауи мектепте мобильді және смарт оқытуды дамыту үшін цифрлық құралдарды пайдаланудың практикалық аспектілерін зерделеуді көздейді.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Біліктілікті арттыру курстары күндізгі және қашықтықтан оқыту форматында ұйымдастырылады.

Оқу процесі осы бағдарламаға, оқу-тақырыптық жоспарға сәйкес ұйымдастырылады.

Оқу процесі курс қатысушыларымен өзара әрекеттесудің әртүрлі формаларын қамтиды: дәріс, семинар, тренинг, практикалық жұмыс, шағын сабақтың презентациясы, бейнефильмдерді талқылау, мәселелерді бірлесіп шешу.

Білім беру процесін ұйымдастыру кезінде тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында кіру және шығу тестілеуі, жобалау жұмысын қорғау және қорытынды тестілеу жүргізіледі.

7. Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Курстың оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуіне мыналар кіреді:

- нұсқаулық,
- бейне материалдар,
- интернет ресурстар,
- үлестірме материалдар.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Оқыту нәтижелерін бағалау 80 сағат көлеміндегі оқу нәтижелерін бағалау:

- курстық тақырыптар бойынша тестілеу,
- біліктілікті арттыру курстарына қанағаттану туралы сауалнама

жүргізу.

40 сағат көлеміндегі оқу нәтижелерін бағалау:

- курстық тақырыптар бойынша тестілеу,
- біліктілікті арттыру курстарына қанағаттану туралы сауалнама

жүргізу.

Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттілігінің қалыптасу деңгейін анықтау үшін бағалау критерийлері мен бағдарлама мазмұнын меңгеру параметрлері әзірленеді.

Өзіндік (практикалық) жұмысты жүргізу үшін 2-қосымшада көрсетілген мынадай критерийлер бөлінеді.

Қорытынды аттестаттау тестілеу нысанында өтеді. Сұрақтардың жалпы саны – 20. Қорытынды тестілеуден өту және біліктілікті арттыру курсы аяқтау үшін дұрыс жауаптардың 60% және одан жоғары санын жинау қажет. Шекті деңгей-12 балл. Әрбір дұрыс жауап үшін 1 балл беріледі.

9. Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейінгі қолдау:

1. курстардан өткен педагогтерге бірінші күнтізбелік жыл бойы семинарлар, вебинарлар, on-line кеңестер әдістемелік көмек ұйымдастыру;
2. конференцияларға, семинарларға қатысуға тарту;
3. озық іс-тәжірибелерін, мақалаларын «Дене шынықтыру жаршысы» ғылыми-практикалық журналына және БАҚ жариялау.

10. Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі «Білім туралы» Заңы (14.07.2022 ж. өзгерістер мен толықтырумен);

2. «Педагог мәртебесі туралы» 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚР Заңы (03.05.2022 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен);

3. «Дене шынықтыру және спорт туралы» 2014 жылғы 30 шілдедегі ҚР Заңы (27.06.2022 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен);

4. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ (26.06.2021 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен);

5. «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі N 343 Заңы (27.06.2022 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен);

6. Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі сүйемелдеу қағидалары (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығы);

7. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагогтерді және білім және ғылым

саласындағы басқа да азаматтық қызметшілерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83 бұйрығы (12.11.2021 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен);

8. Мемлекет басшысы Қ.Тоқаевтың цифрландыру үдерісін жеделдету жөніндегі тапсырмасы (Реформалар жөніндегі Жоғарғы Кеңестің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы отырысы);

9. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 20 наурыздағы № 137 бұйрығы «Қашықтықтан білім беру технологиялары бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы»;

10. «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 03 тамыздағы № 348 бұйрығы (білім беру саласы дене шынықтыру).

11. «Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 Бұйрығы (2022 жылғы 26 қаңтардағы өзгерістер мен толықтырулармен).

12. «Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 03 сәуірдегі № 115 бұйрығы (2022 жылғы 01 сәуірдегі өзгерістер мен толықтырулармен; 2019 жылғы 26 шілдедегі №545; № 352 толықтырулармен).

13. «Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, оларды аралық және қорытынды аттестаттауды өткізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 бұйрығы (12.05.2022 ж. өзгерістермен және толықтырулармен).

14. Білім беру мазмұнын жаңарту шеңберінде «Дене шынықтыру» пәнін (5-9 сыныптар) зерделеу бойынша әдістемелік ұсынымдар. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2018. – 89 б.

15. ХХІ ғасырдағы дене шынықтыру: тұжырымдамалық негіздер, инновациялық әдістер және білім беру практикасының модельдері: монография/ред. А. Э. Страдзе, И. М. Быховской - Мәскеу; Берлин: Тикелей Медиа, 2019.-288 б.

16. Л.П. Матвеев - Спорттың жалпы теориясы және оның қолданбалы аспектілері дене шынықтыру және спорт университеттеріне арналған оқулық / Л. П. Матвеев.-6-басылым.-М.. Спорт, 2019 ж.-342 б: тұнба.

17. Дене тәрбиесі мен спорттың теориясы мен әдістемесі / Ж. К. Холодов, В. С. Кузнецов. – М.: Академия, 2010. – 419 б.

18. Оқушылардың оқу жетістіктерін критериалды бағалау жүйесі. Әдістемелік құрал. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы 2013 ж. – 80 б.

19. Джером Брунер. Bereiter сілтемелері С., Scardamalia, M. (1987). The psychology of written composition. Hillsdale, NJ: L. Erlbaum.

20. https://www.cpm.kz/ru/portal/blogs/?page=post&blog=Alimov_Ashat&post_id=140350

21. Білімді бағалаудың халықаралық жүйесі on 28 September 2011 // Электронды ресурс. - <http://ru.wikipedia.org>

22. М.И. Адамбеков. М. Х. Тұяқбаева, Е. К. Уанбаев жалпы білім беретін мектептерде дене шынықтыруды оқыту әдістемесі (әдістемелік ұсынымдар), Алматы, 2012 ж.-173 б.

23. Е.К. Уанбаев, Ф.Р. Уанбаева дене шынықтыру және спорт теориясы мен әдістемесі. - Өскемен: ШҚМУ баспасы, 2006. – 270 б.

24. Е.К. Уанбаев, Ф. Р. Уанбаева Мектептегі дене тәрбиесі бойынша жұмысты жоспарлау, бақылау және есепке алу. - Өскемен: «БОГАТЫХ» баспасы, 2006. – 225 б.

25. Б.К. Қаражанов дене шынықтыру және спорт теориясы мен әдістемесінің негізгі түсініктері - Алматы ҚазИФК, 1991 ж.

26. Бейімделген дене шынықтыру және спорт. Оқу құралы. Нұр-Сұлтан, 2019 ж. - 408 б.

27. АДШ-дың жеке әдістері: оқу құралы/ Л.В. Шапкова өңдеген.- М.: кеңестік спорт, 2007.- 608 б.

Қосымша әдебиеттер:

28. Ұлттық біліктілік шеңбері - Әлеуметтік әріптестік пен әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі республикалық үшжақты комиссияның 2016 жылғы 16 наурыздағы хаттамасымен бекітілген.

29. Білім беру саласындағы салалық біліктілік шеңбері - Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі жанындағы Әлеуметтік әріптестік пен әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі салалық үшжақты комиссия отырысының 2016 жылғы 23 қарашадағы № 2 хаттамасымен бекітілген.

30. Педагогтың кәсіби стандарты – «Атамекен» Қазақстан Республикасы Ұлттық Кәсіпкерлер палатасы Басқарма Төрағасының 2017 жылғы 8 маусымдағы № 133 бұйрығына қосымша.

31. Д.Н. Макаридин жалпы білім беретін мектептің 10-11 сынып оқушыларының дене шынықтыру білімі мен дене қабілеттерін дамыту деңгейіне байланысты : реферат. дис. канд. пед. ғылым : 13.00.04 / Д. Н. Макаридин; ТМУ. - Тюмень, 1999. - 19 б.

32. И.И. Мартыненко Спорттық ойындардың теориясы мен әдістемесі (Мамандандыру): оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 166 б.

33. Балалар мен жасөспірімдер спортының негіздері: оқу-әдістемелік құрал / И. И. Мартыненко. – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 122 б.

34. В. Н. Селуянов «Спорттағы дарындылықты анықтау және таланттарды іздеу» / В.Н. Селуянов, М.П. Шестаков – М. Спорткадем –пресс, 2000. – 210 б.

35. М.А. Годик «Футболшылардың дене дайындығы» / М. А. Годик – М.: Терра-спорт, 2006. – 250 б.
36. Губа, В. П. Ерекшеліктері іріктеу баскетбол / В. П. Губа. - М.: дене шынықтыру және спорт, 2019. - 821 б.
37. А. В. Ивойлов Волейбол / Ивойлов А. В., К. Б. Герман, Э. К. Ахмеров. - М.: Жоғары Мектеп, 2017 – 144 б
38. Л. В. Костикова Баскетбол / Л. В. Костикова. - М.: дене шынықтыру және спорт, 2019. - 176 б.
39. С. Башкин Баскетболдан сабақ / С. Башкин. - М.: дене шынықтыру және спорт, 2015. - 184 б.
40. Жеңіл атлетика: оқу, студентке арналған оқу құралы. жоғ. пед. оқу. орындарының / А. И. Жилкин, В. С. Кузьмин, Е. В. Сидорчук. – 2-ші басылым., стер. – М.: «Академия» баспа орталығы, 2005. – 464 б.
41. <http://egov.kz> – Қазақстан Республикасының Электрондық үкіметі.
42. <http://www.pki.gov.kz> - Ұлттық куәландырушы орталық.
43. <https://kundelik.kz/> - Автоматтандырылған жүйе.
44. <http://bilimland.kz> - Оқушыларға, студенттер мен педагогтарға арналған білім беру платформасы.
45. <https://kk.wikipedia.org/> - Ашық энциклопедия.

Курстың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыптары	Дәріс	Практикалық сабақ	Шеберлік сабақ	Барлығы
1	Нормативтік құқықтық модуль	4			4
1.1	Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Білім туралы Заңы; «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы; Қазақстан Республикасының «Дене шынықтыру және спорт» Заңы.	2			2
1.2	Орта білім беру ұйымдарында «Дене шынықтыру» пәнін оқыту саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттар.	2			2
2	Психологиялық-педагогикалық модуль	4	6	2	12
2.1	Мектеп жасындағы балалардың және студенттердің жас дамуының психологиялық заңдылықтары. Даму психологиясының жалпы түсініктері.	1	2		3
2.2	Танымдық процестер және қозғалыс белсенділігі. Таным және сана.	1	1		2
2.3	Шетелдік тәжірибе (Жапония). Спорттық Әлеуметтану және психология негіздері. Спорттық әлеуметтану мен психологияның тәжірибесі.	2	3	2	7
3	Білім беру сапасын арттыру контексінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру, дене шынықтыруды оқытудың заманауи технологиялары.	10	30	9	49
3.1	Білім беру және тәрбиелеу жүйесіндегі дене шынықтырудан күтілетін нәтижелер, мақсаттары мен міндеттері	2	2		4
3.2	Мұғалімнің портфолиосы кәсіби өсудің өзін-өзі бағалау құралы ретінде	1	2		3
3.3	Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында дене шынықтыру сабағын жоспарлаудың жаңа тәсілдері мен стратегиялары	2	2	1	5
3.4	Инклюзивті оқыту аясында мектептегі дене шынықтырудың заманауи педагогикалық технологиялары: инклюзивті білім берудің принциптері мен бағыттары	1	4		5
3.5	Дене шынықтыру сабақтарында денсаулық сақтау технологиялары	1	1		2
3.6	Дене шынықтыру сабақтарында критериалды бағалау	1	3		4
3.7	Волейболдан оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері		2	1	3

3.8	Баскетбол бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері		2	1	3
3.9	Футбол бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері		2	1	3
3.10	Гандбол бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері		2	1	3
3.11	Гимнастика бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері		2	1	3
3.12	Шаңғы дайындығы бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері		2	1	3
3.13	Ұлттық спорт түрлері бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері		2	1	3
3.14	Шетелдік тәжірибе: оқыту теориясы; оқу жоспары; жеңіл атлетика бойынша оқу сабақтарын оқыту әдістері.	2	2	1	5
4	Денсаулық жағдайында ауытқулары бар және ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың дене тәрбиесі.	4	5	2	11
4.1	Орта, техникалық және кәсіптік білім берудегі дене шынықтыру сауықтыру түрлерінің сипаттамасы.	1			1
4.2	Көру, семіздік және тірек-қимыл аппараты бұзылған оқушылардың дене тәрбиесі.	1	2		3
4.3	ЕБҚ бар мектеп оқушыларының дене тәрбиесі: психикалық дамуы тежелген, аутизм, көру, тірек-қимыл аппаратының бұзылуы.	1	1	1	3
4.4	Шетелдік тәжірибе: спорттық биомеханика; дене жаттығуларының физиологиясы.	1	2	1	4
5	IT құзыреттілік		4		4
5.1	Цифрлық білім беру ресурстары мен виртуалды зертханаларды пайдалану (YouTube арнасының бейнересурстары, BilimLand және т.б.). «Күнделік» ААЖ, Egov порталымен жұмыс.		1		1
5.2	Ақпараттық қауіпсіздік: ақпаратты және зияткерлік меншікті қорғау; электрондық цифрлық қолтаңба, мақсаты, пайдалану алгоритмі.		1		1
5.3	Желілік әдістемелік қоғамдастықтар дене шынықтыру мұғалімінің кәсіби дамуының ресурсы ретінде.		1		1
5.4	Дене шынықтыру бойынша оқу процесіне инновациялық білім беру технологияларын енгізу.		1		1
	Барлығы:	22	45	13	80

Ескерту: 1 академиялық сағат - 45 минут.

Оқу нәтижелерін бағалау

Бағалау критерийлері	Дәстүрлі бағалау	Баллмен бағалау	Бағалау параметрлері
іске асырылмаған	«Қанағаттан арлықсыз»	0-49 балл	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны мәлімделген тақырыпқа сәйкес келмейді; - жұмыстың мәтіні ұқыпсыз, түсініксіз, өрескел стилистикалық қателер бар, - бір немесе бірнеше дереккөздерден алынған мәтін үзінділерін ойланбастан қайта жазу болса , әдебиет пайдаланылмаған, - қорытындылар жоқ немесе бөлім мазмұнына сәйкес келмейді, - жұмыс талаптарға сәйкес рәсімделмеген.
ішінара жүзеге асырылды	«Қанағаттан арлық»	50-74 балл	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны тақырыпқа ішінара сәйкес келеді; - жұмыс негізінен дұрыс рәсімделген, маңызды стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмысты рәсімдеуде ұқыпсыздық бар: өрістер қалдырылмаған, беттер нөмірленбеген, мәтін бойынша түзетулер жіберілген, титулдық парақ дұрыс рәсімделмеген, - жұмысты орындау үшін үнемі көмек қажет болды, әдебиет ішінара пайдаланылды, - қорытындылар жұмыстың барлық бөлімдері бойынша жасалмайды немесе бөлім мазмұнына ішінара сәйкес келмейді немесе келтірілген деректер бойынша қорытындылар жоқ, мазмұны, әдебиеттер тізімі, суреттерге жазулар, кесте атаулары жоқ
түзетулерді ескері отырып, орташадан жоғары іске асырылған	«Жақсы»	75-84 балл	<ul style="list-style-type: none"> жұмыстың мазмұны негізінен тақырыпқа сәйкес келеді немесе оның көлемі жоғары; - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, кейбір елеусіз стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмыс негізінен өз бетінше орындалды, әдебиет қолданылды, - қорытындылар негізінен бөлім мазмұнына сәйкес келеді - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, талаптардан кейбір ауытқулар бар.
толығымен іске асырылды	«Өте жақсы»	85-100 балл	<ul style="list-style-type: none"> - тақырыптың мазмұны толығымен ашылып, жұмыс таңдалған тақырыпқа сәйкес келеді; - жұмыс дұрыс жасалған, маңызды емес стилистикалық қателер бар; - жұмыстың практикалық бөлігі дербес орындалды, барлық таңдалған әдебиеттер талданды және жұмыста қолданылды; әр бөлім бойынша негізделген тұжырымдар бар

